

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola Prodigi Euangelici

Qvae Poenitentia Peccatorvm Sev Conciones De Prodigi Evangelici Reditv
Ad Patrem

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1615

3. Vnde sit, quod Deo simul, & mundo vacare non poßimus.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55940](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55940)

dam esse ante omnia inutilem negotiorum turbam
vt bene vacetur conscientia & reformationi vitæ.

III.

*Vnde fit, quod Deo simul & mundo vacare non
possimus.*

Sed vt melius appareat, quod diximus, non fuerit
inutile, originem huius rei declarare. Occurrunt
modo causa huius diuersa: vt imbecillitas humana
mentis, rerum quarundam naturalis contrarietas,
quæ se mutuo non compatiuntur, vasculorum angustia
& incapacitas, ac Dei in amore & seruitio sui
zelotypia, ac nostra denique corruptio. Humana
mentis imbecillitas: quæ, sicut omnis creata potentia,
ita necessario limitata est, vt pluribus intenta,
flaccescat magis quam ad vnam rem recollecta. *Virtus vnita fortior se ipsa dispersa.* Tales & sensus sunt nostri
corporis, qui nihil recte percipiunt, si pluribus
distineantur obiectis, etiam sibi proportionatis. *Pluribus intentus minor est ad singula sensus.* Video hic magnam
auditorum coronam, video quidem in genere; ecce hic viros, ecce hæc fœminas, sed sic simul omnes aspiciens,
neminem in particulari, cum suis circumstantijs agnosco. Si in mensa tres simul audio colloquentes,
hinc inde ex meo latere, omnium quidem audio voces, tres tamen intelligere non possum; vni
primum, deinde alteri, aurem porrigere debeo, si velim intelligere. Si in vno cubiculo duo musicorum
chori simul canant, hi Epithalamium & nuptialia carmina, illi funebria, quomodo quaeso, poterit auris
mea distinguere, & pure pleneque agnoscere, vocis frequentamenta, numerorum notarumque cadentias,
& mensuras? Talis & nostra mens: non potest omnibus pariter æque intendere; sed vni primum,
deinde alteri. Non est nobis tanta, quanta Soli potentia; qui simul vno instanti, respectu diuersorum, diuersa
& contraria operatur: qui eisdem radijs, eodemque

DE POENITENTIA PRODIGI. H3

demque calore, alia indurat, alia emollit; fouet & germinare facit plantas, hic antidota, illic aconita, simulque nouit (vt aiunt) *sorbere & flare*: simul tot hominum millia lustrat, simul tot regna: Nos autem ad tantum fastigium minime accedimus. Proprium est diuinæ potentiaë infinitis præesse negotiis, & ea curare æqualiter, nec alterius opere ab altero perficiendo impediri: ita singulos curare homines, ac si soli essent; ita omnes, ac si essent singuli.

D. Augustin. lib. 3. confes. c. 11.] *O tu bone omnipotens, qui sic curas bonumq; nostrum, velut solum cures, & sic omnes tanquam singulos.*

Nam sicut inter studendum legendumque cauendum est, ne ex vno nimium hauriatur, aut nimis multum ex variis; sed minutim singula comprehendenda sunt, qualiacunque fuerint, per versus quasi singulos; & sicuti paulatim in angusti orificij pocula guttatim instillatur aqua, stilla stillam trudente, sic successiue ad singulos authores adiiciendus est animus, non omnibus pariter, vt inde aliquid ad memoriam mansurum transferamus: Eodem modo (imo & amplius) vt salutis studia, & reformatio vitæ recte constituantur, non multa simul aggredienda sunt; sed unum, idque præcipuum: maxime quando reliqua ipsi operi non sunt adiumento, sed & aliquando obstaculo; cum libri natura sua, etiam diuersi, scientiaë inuentionem promoueant.

Quintil. lib. 1. instit. orat. c. 2.] *Vt vascula oris angusta superfusam humoris copiam respuunt: sensim autem fluentibus, vel etiam* instillatis complentur: sic animi*

* Val. Rodol. instillatibus.

Idem ibid. c. 1.] *Id in primis cauere oportebit, ne studia quæ amare nondum potest oderit, & amaritudinem semel perceptam etiam ultra rudes annos reformidet: lusus hic*

Plin. lib. 18. c. 13.] *Ager nimium stercoreatus aduritur, non stercoreatus alget: ita moderata lectione vegetandum ingenium.*

Idem ibid. in fine.] *Sicut utilius est crebro stercoreare*
H agrum

agrū; quam multum: ita plus habet fructus assidua lectio quam auida.

Senec. Ep. 2. lib. 1.] *Illud vide ne ista lectio multorum auctorum, & omnis generis voluminum, habeat aliquid vagum & instabile. Certis ingenis immorari & immorari oportet, si velis aliquid trahere, quod fideliter in animo deat. Nusquam est qui ubiq; est, in peregrinatione vitam gentibus euenit, ut nulla hospitia habeant, nullas amicitias. Idem accidat necesse est iis, qui nullius se ingenio familiariter applicant, sed omnia cursim & properantes transmittunt..... Distrabit animum librorum multitudo.*

Sicut eodem tempore tres quatuor diuersi argumenti, diuersi idiomatis dicere epistolas, non omnium est sed paucorum, & vnus Caesaris: alternatum vero ac successiue, pluribus satis commune; sic & externa & interna simul recte exequi, paucis mihi videtur posse contingere, vni forte & alteri, rarissimis certe Phœnicibus. *Vnum, vnum est necessarium.* Ex naturali etiam rerum quarundam inimicitia hoc mihi videtur procedere: sunt enim quædam quæ etsi loco capiuntur, se mutuo non capiunt. Date mihi quamlibet cameram spatiosissimam atque amœnam, facile in ea hic canem, illic felem; hic lupum, illic ouem continebis. Sed si hæc simul stabulare velis, laborabis frustra propter innatas animalibus illis hostilitates:

Quidij in Ibin imitatio.

Cum pecore infirmo pax nequit esse lupis.
Vbi vnquam eandem laminam, quæ modo calida, paulo post potest esse frigida, simul vtrique videtur subiectam passioni? Frustra laborabit hoc qui vult efficere: ut calefiat, primum, quo anticipata est, pelli oportet frigus: sic & negotia animæ & actiones mundi, res spirituales & quædam temporales, adeo inter se digladiantur, ut idem quidem spiritus illa & amare & complecti possit, sed ordine quodam & successiue, non simul & eodem tempore.

Quæ prior animam occupauit, alteram ibi hospitari non permittit; nec altera pedem illuc infert, nisi priore depulsa: sicut agricola prius humum sarrit, lolium, & Zizania auerruncat, exurit filices, ante quam

quam inferat triticum : sic & primum curæ seculares
 excutiendæ sunt; antequam quis bene rebus spiri-
 tualibus locum dare possit. Conuenit omnino vt spi-
 ritualia animam & cor nostrum inueniant sicut tabu-
 lam rasam, nullis lineamentis anticipatam, si aliquid
 singularis operis pictor in ea facturus est. *Nisi ego a-*
bero Paracletus non ueniet ad uos, dicit Apostolis Do-
 minus. Timotheus musicus Milesius (qui primus de-
 cimam & undecimam chordam lyræ addidit) fertur
 petulasse duplex salarium ab iis, qui alio ante ipsum
 uiderant magistro; dimidium tantum ab iis qui rudes
 plane, & inculti ad ipsum instituendi uentitabant.
 Quod nimirum illis duplicem laborem impenderet;
 sed docens quæ prius male didicerant, secundo docens
 artem ob quam uenerant. Et quid ni idem dicamus
 & nos? dediscenda primum, expungenda, ac obliuif-
 cenda negotia mundana; ac deinde transeundum ad
 diuina; illa primum expurganda sunt, quia se mu-
 ndo non compatiuntur: *Si quis dilexerit mundum,* *1. Ioan. 2.*
electio Patris non est in eo: & alibi. *Qui uult amicus*
se huius mundi, inimicus Dei constituitur. Quid? hu-
 manus amor, quem Apostoli sacratissimæ Christi
 humanitati deferebant, remoram iniicere potuit ad-
 uentui Spiritus Sancti, *Nisi ego abiero, Paracletus non*
ueniet ad uos; & nos mundi amor in rebus salutis nihil
 impedit? illa excludenda sunt ut hæc introducantur,
 aut multum fallor ego. *Corruptio unius generatio alte-*
rius. Hoc excluso illud recipitur.

Quis uero etiam dubitat ex incapacitate nostra
 idem accidere? Mens humana, etsi amplissima, suffi-
 cientsque plurima tam diuina quam humana com-
 prehendere, & explicare se ab omnibus prope, si sigil-
 latum offerantur, unum una uice, aut unum tota uita:
ingenium illis ualeat, ubi intenderis. Non potest tamen si-
 mul omnia complecti, & cum honore in omnibus æ-
 qualiter uersari: Imo in nullo, aut uix in ullo, si omni-
 bus se simul applicet. Dic mihi, bone uir, pictor esse
 desideras, adeo scitus quam aut Apelles, aut Iohan-
 nes de Maubeuge? fies, sed hoc solum cura, *Hoc age,*

hic esto. Musicus esse optas, nec Orpheo cedere, aut Orlando nostro Lasso? Fies, sed illi soli attende. *Hoc age, hic esto:* & sic de ceteris. Sed si in Pictoria, in Musica, in Oratoria, in Poëtica, in Militari excellere vis, et omnibus habebis aliquid, ex toto nihil, facem coges artium omnium. Spiritualis & perfectus esse peres, & mundanus & perfectus; sed vel hoc, vel istud non utrumque. Si utriusque æqualiter incumbas, si utrumque simul insecteris, laboras in vanum. Ut perfectè spiritualis sis, minus oportet fieri mundanum, minus mundi occupari ac implicari negotiis. *Conquistatum est stratum ita ut alter decidat: & pallium breue, & utrumque, operire non potest.*

Isaia 28.

Oculus simul terram & cælum respicere non potest, singula integrum requirunt hominem, maxime spiritualia, quæ sunt ars artium. *Vita brevis, ars vero longa.* hic torus applicandus est animus. Ideo sub religioso Numæ regno, cum pompæ sacræque processiones Romæ peragerentur, præcedebant præcones mandantes cessationem & ferias ab opere. Pythagorei etiam Deum leuiter & quasi transcursum adorare vetuerunt, sed ad hoc ut cuilibet bene præparato animo, de domo sua exeundum. Adeo Numa ciuibus suis iudicauit inconueniens, quicquam videre aut audire sacri negligenter, aut perfunctorie, sed omnibus sepositis serio Diis dandam operam, quasi rei omnium excellentissimæ. Præcepit etiam ut sacrificiorum tempore, viæ sine strepitu, sine tumultu essent, qui fere tanquam appendices artes mechanicas sequuntur. Cuius etiam vestigia quædam in suum usque diem Romæ Plutarchus ait inueniri. Principe enim auguriis ac victimis intento, clamant: *hoc age.* excitantes hac voce attentionem circumstantium: satis conformiter verbis Ieremię, *Maledictus qui facit opus Domini fraudulentè (alia litera) negligenter (i. translatitè & quasi aliud agens.)* & quanto res difficilior, grauior, magisque seria, tanto plus nostræ exigit sollicitudinis. Sed obsecro, quid difficilius, quid maioris momenti, aut commodi, quam bene viuendi studium,

*Plutarch.
tom. I. vit. in
Numa.*

dium, ac sui reformatio. Si enim res hæc facilis, cur
 tam pauci in hac schola discipuli? *Angusta est via qua
 ducit ad vitam, & pauci ambulant per eam.* Et ex tan-
 nullo numero, unde tam pauci ad magisterium perfe-
 ctionemque veniunt. *Multi vocati, pauci vero electi.*
 Quid illo grauius, maiorisque momenti, quo probe
 improbeue accurato, summa sequitur beatitudo, aut
 perditio? *Quid prodest homini, si vniuersum mundum
 superlucet, anima vero sua detrimentum patiatur? Aut
 quam dabit commutationem homo pro anima sua?* Nihil
 est quod rationali præponderet animæ, non totus
 terrarum orbis. Melius enim mille perire mundos,
 quam animam vnã. Procedit hoc etiam quantum
 arbitror, ex Dei zelo: qui tantus est, vt neminem non
 ducio patiatur riualem, aut competitorem, neminem
 parem; sed nihil omnino quod mundi aliquam spe-
 ciem habeat, quod refrigerare, remittere, aut affe-
 ctionem quam ipsi debemus, diminuere possit. *Ego
 sum Deus zelotes (dicit ille) videte quod ego sim solus, &
 non est alius Deus præter me. Non habebis Deos alienos co-
 rum me.* Solus Deus sum, nolo vt deos alios habeas:
*in pectore, totus visceribus, & vt Hebræi dicunt, toto
 corde ama Dominum: aut totus vester ego, aut nulla
 ex parte: aut nihil, aut Cæsar.* Monarcha humanorum
 affectuum, *aut nihil: omnisq; potestas impatiens consortis
 erit.* Vnus Sol in mundo, vnus rex in regno, vnus
 Deus in corde. Si Deus vester sum, me sequimini: si
 Baal deus est, sequimini illum: malo vos per omnia
 videre Baalistas, ac idololatrias, quam ex vtraq; parte
 iudicantes, inter carnem piscemque, inter atrum
 & album. Similes Syrenibus, Hippocentauris, partim
 canibus, partim Baal deditos. *Vtinam frigidus esses aut ca-
 lidus, sed quia tepidus es, nec frigidus, nec calidus, incipiam
 vomere ex ore meo. Vt peccatori terram ingredienti dua-
 buz viis.*

3. Reg. 18.

Apoc. 3.

Eccl. 2.

Sopho. 8.

Matth. 8.

1. Reg. 5.

Qui iurant in Domino, & iurant in Melchom.
 Tandem ac vniuersim: *nemo potest duobus Dominis
 seruire. Non potestis Deo seruire & Mammona.* Arca te-
 stamenti Israel, & Dagon in eodem altari diuertere

non possunt, nec in eodem templo. Possent in eodem corde humano, cum rerum contrariarum cura & sollicitudine? *qua conuentio luci ad tenebras?* All Rhenana, cum Gallicis rubris, vina non mi. centu sciungenda hæc sunt:

— *omnisq; potestas*

Impatiens consortis erit.

Iam toties recanto, Nullus magistratus socii petit: quia sæpe socius Dominus.

*Lacanus lib.
i. Pharf.*

*Nec quenquam iam ferre potest Casarq; priorem
Pompeiusve parem.*

Sic nec Deus in seruitio socium supparem; conpatitur. Ex nostra denique corruptione idem opor descendere; quæ facit ut quæ proxima & corporis sensui magis exposita sunt, nos tangant & afficiantque magis, fortiusque detineant, quam invisibilia & magis remota: Quamuis illa quæ nos mouent, minus reuera habeant roboris. Sic paruus focus melius dominos calefacit, quam Sol, et si hic multo sit efficacior. Sic Luna præ reliquis planetis plus agit in nostra corpora, quia nobis vicinior: sic & mortalis regis ira fortius nos ad obseruantiam mandatorum suorum impellit, quia visibilis est, nobisque semper imminet.

Psal.

Tene dius homo, quam ira ipsius Dei invisibilis ad mandata sua; sic & externa mundanaque sæpe nos magis amoribus suis illaqueant, quam spiritualis; propter horum distantiam, illorum viciniam. Delictasti me Domine in factura tua. Faciam: que sæpe ut cor nostrum magis ad possessionem illorum inuigilet, magisque affigamur illa perdentes quam gratiam Dei, cum maiori sedulitate & angore illa perditam requiramus, quam ipsum Christum. Cui ut occurratur, concludo necessarium esse cum nostro Prodigio retrahere pedem ex mundanarum rerum labyrintho, dimittere telonium cum S. Marthæo; eicere anxietas sollicitudines, amandare retia & nauicellas, cum discipulis. Ecce nos reliquimus omnia antequam Deo conscientia possimus bene vacare. Quid videtur de lectiss...

lectissimi, hæcine sine ratione à me dicuntur: fundamenta non videris? Si quis ambigat (ecce ut securus sum) probabo id ipsum, & adiciam aliquas similitudines, filias illius quam Christus Iesus hac de re aliquando dedit; declarans mundi negotia hominum saluti officere. Age igitur, *Semen*, inquit Dominus, *quod in spinis cecidit, hi sunt qui audierunt, & à sollicitudinibus, & diuitiis, & voluptatibus vitæ eunt es suffocantur, & non referunt fructum.* Luca 8.

Pulchra comparatio: ut enim tribus modis spinæ suffocant segetem, sic & tripliciter diuitiæ verbum Dei. *Primo* spinæ subtrahunt ac intercipiunt humorem & pinguedinem terre, adeo ut bono semini aut nullum aut exiguum sit alimentum; sic & sollicitudines & actiones mundi, marcere ac torpere faciunt, & inuiserant perfectum amorem, in Deum tendentem, qui quasi humor est, & pinguedo rerum cælestium, nec minus fecundat animam bonis operibus, quam stercoreatio & fimus campum bene cultum. *Si quis dilexerit mundum, non est dilectio Patris in eo.* 1. Ioan. 2. Habeas fontem exuberantem & copiosum, sed diuide per aquæductus varios, poteruntne singuli canales tantum aquæ fundere, quantum si in duos aut tres tubos diuideretur? Quantumcunque alueus copiosus sit, & flumen magnum; deriuata tamen in varios riuulos, ut olim Xerxes, aut ut se viadicaret, aut ut exercitum transponeret, vel sicut Deus Israel mare rubrum, *qui diuisit mare rubrum in diuisiones*, commode vadere poterit, ubi alias pontes, lintres, corbitæ sint necessaria: Sic quamuis in homine amoris scaturigo larga sit, ac ad multa diffundi possit: quia tamen infinita non est, necesse est quo plura amaues, & in plura obiecta tanquam canales amorem diuiseis, tanto minus & frigidius amari singula. Si vero in vnum tantum aut duos amorem deduxeris tubos, recta in cælum tendentes, opposita autem parte plurimos patefacias, qui in planum aut in domestica receptacula aquam distribuunt, quis dubitat admodum parum in cælum erupturum, omni defluuio inferius absor-

pro. Idem in amore ac affectu nostro contingit: si-
nim in multa diffuamus, & ad inferiora multos ape-
riamus meatus, data opera ac studio illis intenden-
tes, in cælum autem & æterna pauca aperiamus fo-
ramina, manifestum est amoris nostri flumen ad illud
admodum fore tenue & pauper, peneque sic cum pro-
to pondere ac torrente dilabente ad transitoria. *Tibi flumen moris humani, quis resistet tibi, quam diu non
siccaberis? quousque volues filios Eua in mare magnum, &
formidolosum, quod vix transeunt qui lignum conscendunt?* Torrens iste omnia rapiet, & modicum partici-
patur Deo rebusque cælestibus, quo totus surgere de-
beret, impartiri; efficietque vt nec Deum amemus,
nec matrem Ecclesiam, nec Religionem, nisi in quæ-
rum hoc negotiis suis iudicauerit vtile. Ecce Pri-
mum. Deinde spinæ pluuias radiosque solares ar-
cent, sementi necessarios, ne tempore debitis semina
attingant: sic & omnes hæ sollicitudines, radios Soli-
s, exempla SS. qui non minus fructum diuini verbi,
internas aut externas inspirationes, & conciones
promouent, quam solaris calor sementem. Sicut enim
Sol semina fouet vt abundantius germinent, sic
inflammant exempla spectantium corda, sicut car-
bones: *Ignis à faciei eius exarsit, carbones succesi sunt ab
eo.* Mundo dediti ac sollicitudinibus huius seculi in-
tricati, nec volunt, nec orium habent bona virtutum
exempla speculandi. Nec Deum quidem (vt aiunt) ab
Apostolis discernunt: semper occupati videndis, re-
uidendis, admirandis iis, quæ mundi sunt quem dili-
gunt. *Mundus quod suum est amat.* Oculi ac corda
ipsorum in terra velut anchora defixa sunt, & scopus
oculorum ipsis mundus est, non vacant audire excel-
sa & pulchra Christi Iesu opera, veri Solis iustitiæ,
cuius omnis actio nostra est institutio: anima autem
semel demersa & obruta terrenis sollicitudinibus, iu-
bar diuinæ gratiæ non admittit, magis, quam cauer-
na aut antrum totius mundi abditißimum, solares
hosce radios. Nam reuera quid mundani hominis
cor, nisi specus Caci, & tenebrosa latronum fo-
uea? Vos

*D. August.
lib. 1. Con-
fess. cap. 16.*

Psal.

Joan. 15.

vea? Vos fecistis speluncam latronum: Solis inaccessam
radis.

O spinosas sollicitudines, quæ ita Solem ab anima
excluditis? quæ ita fecundos divini verbi imbres in-
tercipitis, vt animam dumetis oblitam, nec hume-
ctare nec rigare possint? Sicut voces inclamantium
interciduntur à forti aliquo rapidoque vento, ne
aures pulsent. Sic Sylla, aut Marius, (ni fallor) dux sal-
tem aliquis Romanorum, accusatus quod contra le-
ges quid intempestiue egisset, respondebat se inter
armorum strepitum, ac tumultum militum, clangor-
es tubarum, legum voces audire non potuisse: sic
& bonæ cogitationes, diuinæ inspirationes, spiri-
tualia proposita, conciones, obtunduntur rinnitu &
strepitu rerum externarum.

[D. Gregor. Nazian. lib. 2. de Theol.] *Vt vociferan-
tium terror & clamor, obuijsat us impetu frangitur, sic in-
terna mētis cogitatio, externorū sollicitudine interpellatur.*

Intelligite me si potestis in communi isto vestro
murmure, ante factum silentium. Intelligat vnus-
quisque socium suum, si apud tres quatuorve molas
loquatur, quæ ruente ex rupibus aqua rotatur. Intel-
ligite me quando statis ad pontes inferni, aut Nili, *Pons infer-
ni apud S.
Godardum.*
qua catadupa vocantur, loca sonora, tumultuosa, stre-
pera. Non poteritis igitur aut meæ, aut alterius ali-
cuius concioni auscultare, manentes perpetuo in ne-
gotiorum vestrorum circumfuso strepitu.

Tertio spinæ suffocant bonum semen, quia inuol-
vunt & intorquent tenerum adhuc, & prohibent sur-
gere: frangunt etiam aliquando spicas, segetemque
in herba. Nonne, per fidem vestram dilectissimi, idem
experimini in vobis, quando animum decreuistis
contemplatione attollere, amore caelestium, & cogi-
tare serio quæ salutis sunt, ruminare media ad emen-
dandam vitam: quæ omnia spinosæ sollicitudines,
inimicæque actiones, importune opprimunt, illico
suffocant, bonum propositum perdunt, nec permit-
tunt dari executioni. *Cogitationes mea dissipata sunt, Iob.
torquentes cor meum.*

Sap. 9. *Terrena inhabitatio deprimit sensum multat
gitantem* grauis hæc cordis humani massa, vna tar-
tum paruulaque sublata ala, ac aliunde pedibus mo-
lari saxo alligatis, quomodo quæso vsque in finem
Dei euolabit, & non magis decidet?

*And. Al-
ciat. Embl.
120.*

Dextera tenet lapidem, manus altera sustinet alas.
Ista occupationum varietas, & rerum tempo-
rum cura, iam non patitur dari eleemosynam, ad
vt oportet ecclesias, subuenire proximo, factio & con-
silio, præstare aliquandiu aurem operum ac benefi-
ciorum Dei sermonibus; Eleemosynæ enim (aiunt)
exhauriunt rem domesticam, frequentatio ecclesiarum
fur est temporis, adesse ac iuuare proximos inuidiam
generat, ac odium eorum quorum forte postea ope-
ra indigebimus, conciones denique ac colloquia de
rebus sanctis, ad monachos & ecclesiasticos remit-
tuntur, non enim augent rem familiarem: nonne
hoc satis declararunt responsa eorum, qui inuitati ad
cœnam magnam diuitis, detrectantes venire, re-
nuntiabant *villam emi & necesse habeo exire, & videre
illam, rogo te, habeme excusatum.* Alter, *Iuga boum emi
quinque, & eo probare illa; rogo te habeme excusatum,*
nunquam frigida & friuolæque defunt hominibus istis
excusationes.

Luca 14.

*D. Leo ser. Dum per varias actiones vitæ huius sollicitudo dispenditur,
4. De qua necesse est de mundano puluere etiam religiosa corda sordescere, vt inquit Leo.*
drag.

Cum summa difficultate, aliquid superflui ex om-
ni nostra solitudine Deus accipit; minimum quid
temporis, & sæpe serum. *Reliquia cogitationis diem se-
st. in agent tibi,* videntur sibi Domini magnum præsti-
tisse Deo obsequium, ac bene curasse animam, si in-
sipientes in lectum cruce ter quater se signauerint
suspicio vno aut altero interiecto.

Quar

Quare dilectissimi si serio in nos reuerti velimus, ac vitam malam in melius efformare, & Deo vacare toto corde, ante omnia curemus recolligere nostros sensus, & cogitationibus mundo seruientibus signū dare receptui, submouere negotiorum pluralitatem, & dicamus, animæ quisque suæ, quod veteres Romani in suis sacrificiis: *hoc age, sepone alia, seruias Deo* toto corde: conscientiam tuam exhinc cogita, nihilque amplius. Porro *unum est necessarium*. Deus faciat nobis omnibus hanc gratiam.

CONCIO OCTAVA.

7. *Εἰς ἑαυτὸν ἡ δὲ ἐλθὼν εἶπε.*

7. *In se autem reuersus, dixit.*

7. *Quumque ad se rediisset, ait.*

Græca.

Vulgata.

Syriaca.

ARGUMENTVM.

- Dicemus } 1. *In se reuersus exponi posse (per contra se) quod ubique pugna sit, & saepe contra ipsum Deum.*
 hodie } 2. *De triplici contra Deum pugna.*
 } 3. *Quomodo prodigus tandem pugnam inierit cum Satana, conuersus ad Deum.*

A V E.

I.

In se reuersus exponi posse (per contra se) quod ubique pugna sit, & saepe contra ipsum Deum.

Hic vsque, dilectissimi, expositionem communem verborum, *in se reuersus*, secuti sumus: quæ uoculam (in) pro *intra aut intro* accipit. Ac inde pulcherrimos, qui inde elici possunt, conceptus extraximus; forte plures quam necesse, omnes tamen (ut mihi videtur) admodum elegantes, melioresque quam in initio sperassem ex tali radice posse educi. Deo laus qui ea nobis inspirauit, *pro uestra exhortatione & salute*. Hodie tamen *1. Cor. 2.*
 expo-